

Az ír csoda - A "kelta tigris" felemelkedése az Európai Unióban, munkaerőpiaci elemzés

Írország egyik nagy előnye angol anyanyelvű lakossága, amely vonzóvá tette és teszi az országot a külföldi befektetők szemében, hiszen az ország egyik hivatalos nyelve megegyezik a világkereskedelemben leginkább alkalmazott nyelvvel. Egyrészt megkönnyíti azoknak a tehetséges embereknek a helyzetét, akik látva az ország virágzását, itt próbálnak munkát találni; másrészt pedig az ír lakosság is egyszerűbben mozdul a világ más részei felé, hiszen kommunikációs problémáik nem nagyon akadnak. Az ország az utóbbi évtizedekben rendkívül vonzó nemcsak a nyugat-európai, de közép-európai új munkavállalók számára is.

Az ír nép rendkívül mobil, a migráció az ír történelem során mindig is egyfajta gazdasági-politikai menedékként szolgált a számára, különösen akkor, ha a gazdasági és politikai helyzet rossz volt, sokan hagyták el az országot. Amikor a helyzet jobbra fordult, többségében visszajöttek. Ez a tendencia a ma Írországra most megfigyelhető, nem változtak az ebbéli szokások.

Kezdetben inkább csak a szakképzetlen munkaerő hagyta el az országot; azok, akik képtelenek voltak otthon munkát találni, később azonban az emigránsok többsége a jól képzett, fiatal lakosok közül került ki. A jelenlegi kedvezőbb gazdasági helyzetnek köszönhetően azonban az emigrációs tendencia megfordult, és manapság többen költöznek Írországra, mint ahányan elhagyják.

Az 1990-es évekre a korábbi emigránsok egy ún. „biztonsági szelepet” alkottak az egyre növekvő ír gazdaságban: a terjeszkedő cégek felismerték a lehetőséget, hogy nem kell a versenyképességüket csökkenteni béremelések által, ha a megfelelő munkaerőt akarják magukhoz csábítani, hanem elég, ha a külföldön dolgozó, jól képzett íreket próbálják hazahívni, akik közül sokan kaptak is az alkalmon és hazaköltöztek. visszatérnek, hozzák magukkal a külföldön megszerzett tudásukat, képzettségüket és tőkéjüket, hogy kihasználják az óhazában adódó munka lehetőségeket, vagy létrehozzák saját üzletüket.

A korábban emigrált írek mellett jelentős azoknak a más nemzetiségűeknek a száma is, akik Írországra keresnek maguknak boldogulást. Az említett bevándorlás, a z 1970-es évek „baby boom”-jának felnövekvő generációja és a nők egyre növekvő részvétele a gazdaságban, az ijesztően csökkenő születésszám ellenére is növelni tudta a munkaerő létszámot. A munkaerő kibővülése termelékenység-növekedést is hozott magával, de még és leginkább az az

életszínvonalat növelte meg és az egy főre jutó kibocsátást, mivel a munkások száma a lakosság számánál nagyobb mértékben növekedett.

Írország népessége tíz év alatt összesen 6,7%-kal nőtt (1999 áprilisában 3 744 700 fő volt), a foglalkoztatottak száma pedig még ennél is jelentősebben, 29%-kal emelkedett ebben az időszakban. A foglalkoztatottak népességet meghaladó növekedése is hozzájárult a munkanélküliségi ráta erőteljes csökkenéséhez, ami azt jelenti, hogy az 1985-ös 16,9%-os csúcstról 2000 márciusára 4,7%-ra, 2001 elejére pedig 3,8%-ra esett vissza.

Emellett folyamatosan, átlagosan évi 3,5–4%-kal javult a termelékenység, elsősorban a mezőgazdaság foglalkoztatásban betöltött szerepének csökkenése miatt az elsődleges, vagyis szektorban dolgozók révén. Az ír munkaerő előnye nemcsak angol anyanyelvében rejlik, hanem képzettségében is. Azoknak a huszon- és harmincéveseknek a számát vizsgálva, akik diplomával rendelkeznek, Írország nagyon sokáig Nagy-Britannia mögött maradt, azonban mára megelőzte, holott a britek ezen mutatója átlagon felüli a hasonlóan gazdag országok összehasonlításában is.

A magasan képzett népesség elsősorban annak köszönhető, hogy 1967-ben ingyenessé tették a középfokú oktatást, és még ezt megelőzően megszervezték a tanulók ingyenes iskolába szállítását, ami a vidéki területeken jelentett nagy előrelépést. Ezek az intézkedések sokak előtt nyitották meg a tanulás lehetőségét. Az 1980-as évektől pedig a korábbi regionális műszaki főiskolák (regional technical college) átalakításával létrejött technológiai intézetek (institute of technology) könnyítik meg a felsőfokú tanulást azok számára, akik pénzügyi, osztálybeli, avagy távolságbeli problémák miatt azelőtt nem tudtak az egyetemekre bekerülni és felsőokú oklevelet szerezni. Az ezekből az intézetekből kikerülő, a high-tech szektorban kitűnően alkalmazható tudással rendelkező diplomások és az ország régebben alapított 7 egyetemének valamelyikén diplomát szerző munkaerő kitűnő alapot biztosít a virágzó ír gazdaságnak. A felsőoktatás ingyenessé tételére a 90-es évek közepén került sor, ami nyitott a külföldről érkező egyetemisták számára is az uniós keretegyezményeknek köszönhetően.

Hajós Réka Zita: Az ír csoda, Írország gazdasági fejlődése a függetlenné válástól napjainkig Európai Műhelytanulmányok, 2006. <https://docplayer.hu/415159-Az-ir-csoda-irorszag-gazdasagi-fejlodes-a-fuggetlenne-valastol-napjainkig.html>

Nagy András: Írország Európai Unió csatlakozásának tanulságai Közgazdasági Szemle, XLVI. évf., 1999. december (1092–1115) <http://epa.oszk.hu/00000/00017/00055/pdf/nagy.pdf>